

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363; Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cerkvi in staršem svobodo

V svojem klasično izklesanem govoru, ki ga je v nedeljo na zboru »Krščanske šole« imel dr. Miha Krek, je poudaril tri vzgojne činitelje. Nadnaravni činitelj vzgoje je cerkev, ki ima na razpolago vsa sredstva za doseg človekovega končnega in najvišjega cilja. Naravni činitelj sta družina in država. Otrok je po narurnem pravu last staršev, ki se morajo brigati za njegov časten in večni blagor. Država, ki je popolnejša družba, pa ima dolžnost s svojimi popolnejšimi sredstvi podpirati prizadevanje svojih celic — družin v soglasju z nadnaravnim činiteljem cerkvi. Tako si katoličani mislijo vzgojno delo bodočih rodov v harmoniji in skupnem sodelovanju vseh treh činiteljev. Tako uči naša cerkev, tako hočejo katoliški starši. In po pravici: Le v takem skupnem prizadevanju je mogoče z vzgojo ustvariti dobre kristjane, poštene ljudi in zanesljive državljane obenem.

Zal pa moramo danes ugotoviti, da smo kaj daleč od tega krščanskega ideala, pri nas in, marsikje drugod. Večina držav se je postavila na stališče gole narurne vzgoje, katera kajpada mladim dušam ne more in tudi ne more nuditi nadnaravnih sredstev, ki naj se z njimi izklesajo značaji. Zato pa je sodobni rod, kjer je tako odgojen, tako slabost in nedorasel težavam, katere srečuje v življenju. Zato pa imamo danes povsod toliko mladinskih zločinov, toliko samomorov, imamo toliko mladih starcev, starih življenja in njegovih nevednosti. Ne hodite nam z izgovori, da je tega kriva gospodarska kriza! Prejuna stoletja so poznala še vse drugačne gospodarske krize, ko so ljudje jedli drvešeno lubje, kuhano travo in zmlite koruzne storže. Pa ni bilo samomorov in ne toliko mladostnih zločincev med njimi! Zato ne, ker je tedaj še veljalo načelo pred vsem duhovne vzgoje, ki je vzgajala značaje, ljudi, sposobne za žrtve in trpljenje. Taki značaji, dostikrat oblečeni v kmetiško raševino, so premagovali zapreke in težave življenja. Tako vzgojen rod je bil sposoben doseči velike stvari in jih je tudi dosegal. Danes pa smo sado današnje vzgoje po pravici žalostni. Manjka ji temeljev versko-naravne vzgoje. Zato je prav povedal dr. Krek, ko je dejal: »Najhujše greši proti versko-moralni obnovi vzgoje tista oblast, ki se proti božjemu in naravnemu pravu upira sodelovanju Cerkve v javnih vzgojnih ustanovah ali ovira vpliv Cerkve pri vzgoji.« — Res je! Lahko govorimo, da je kriza kriva razvrstitev med našo mladino. Ampak ta kriza je kriza mladih duš, ki kličejo po odrešenju, pa ga ne najdejo!

Najhujši greh nad vzgojo mladine je šolski monopol, ki hoče od vzgoje odrediti Cerkve in družino ter hoče otroka proglasiti izključno za državno last, kar je čisto protinaturno. Med naravnimi činitelji gre prva beseda staršem ki so otroke prejeli od Boga in so za njihove duše Njemu odgovorni! To je načelo katoličanov, med katere se prištevajo ogromna večina slovenskega naroda. Vzgojni monopol države — v katerikoli obliki in v kateremkoli področju — pa je s katoliškim stališčem nezdravljiva. Z njim se katoličani nikdar ne bomo pomirili, pa naj se borimo proti njemu eno leto ali eno desetletje! To je treba jasno in odločno povedati. Vzgojni monopol je za katoličane poseganje v pravice Cerkve, atentat na svobodo vesti in kršenje pravic staršev!

So države, katerih šolska zakonodaja temelji na nekatoliških načelih, bodisi da so ta načela materialistična in nekrščanska, bodisi da temelje na kakem drugem nekatoliškem verstvu. V teh in takih državah so se katoličani borili za svobodno šolo, svobodno v tem smislu, da smejo katoličani svoje otroke pošiljati v svoje, nedržavne šole! Vzgojni in učni uspehi v teh svobodnih katoliških šolah pa so po vsem svetu neprimerljivo lepši kakor pa po državnih šolah. V državah, kjer je več verstev, je svoboda edina srečna rešitev! Dajte posameznim verskim organizacijam svobodo, otroke svoje vere vzgajati tako kakor to zahtevajo njihovi verni starši! To je svoboda, ki jo zahtevamo tudi za se. Tako je zagotovljena tista harmonija, ki mora vladati v šoli med versko-moralno vzgojo in celotnim poukom!

Danes pa te harmonije ni! Je ni v učnih knjigah, je ni pri vzgojiteljih in jo popolnoma pogrešamo tudi pri takozvani izvenšolski vzgoji. Zato hočemo šolo, ki bo mladini pri vzgoji in pouku harmonično uravnavala pogled navzgor: k viru in smotru življenja. Večina šolskih knjig danes tega ne pozna. Hočemo šolo, kjer bodo učitelji in profesorji našo mladino obenem učili in vzgajali na temelju večnostnih načel, ki nikdar ne preminejo, ki niso nikdar v krizi, ki so večna od nekdaj do danes in bodo do konca. Pa da ne bodo vzgajali le z besedo, ampak z živim zgledom! Koliko trojite danes za takozvani nazorni pouk. Dajte šolski mladini tudi nazorne vzgoje! Ta nazorna vzgoja budi živ, kreposten in plemeniti zgled njenih učiteljev in profesorjev. Samo plemeniti značaji morejo odgojiti plemenite značaje. Je moralno zgledni ljudje bodo mladino mogli uravnavati v moralno smer. Moralni slabosti, omahljivosti in stremuhli nam s svojim zgledom mladino lahko samo kvarijo. Kvečjemu bi se mladi človek od takih vzgojiteljev s studom obrnil proč in se udal pesimizmu: Vse je laž!

V času velike krize duhov, ki stiska svet in mlade duše še bolj kakor kriza za kruh in obleko, v tej dobi velikega duhovnega in telesnega trpljenja mladih in starih kličemo z dr. Krekom: Hočemo šolo, ki bo v njej vera središče in temelj vsej vzgoji! Vzgoja brez vere pa je brez življenjske sile. — Tako bo brez življenjske sile tudi rod, odgojen brez vere! Pred vsem pa hočemo za Cerkve svobodo, da neovirano vzgaja našo mladino po

Vprašanje vojnih dolgov

Washington, 14. novembra. Poleg angleškega poslanika sta zunanjega ministra obiskala tudi francoski poslanik Paul Claudel in predstavnik Italije de Martino. Čeprav nista zadnja dva podala nikakih izjav glede svojega obiska, je gotovo, da sta se pridružila angleškemu koraku za črtanje medzvezniških dolgov.

Ameriška vlada se bo morala glede moratorija evropskih dolgov odločiti v najkrajšem času, kajti evropske države bi morale plačati naslednji obrok dne 15. decembra. Kongres se sestane 3. decembra. Vladi se torej zelo mudi. Jutri prispe v Washington predsednik Hoover, ki se bo lotil s svojimi ministri razprave o tem silno delikatnem vprašanju. Položaj je toliko bolj zapleten, ker je Hoover pri predsedniških volitvah propadel in nastopi novi predsednik demokrat Roosevelt šele meseca marca. Po vsem tem je jasno, da ne more sedanja vlada sprejeti radikalne rešitve tega vprašanja. Hoover sam bo zavzel svoje stališče v posebni poslanici, ki bo prečitana kongresu.

Za Evropo, ki prosi usmiljenja Washington, je odločilno stališče demokratov, ki bodo absolutni gospodarji v Ameriki prihodnja štiri leta. Demokratska stranka ni pred volitvami postavila nikakega programa glede tega problema. Tudi Roosevelt sam ni nikdar prav jasno povedal svojega mnenja. Nekoč je izjavil, da je v načelu nasproten črtanju evropskih dolgov, toda takoj je dodal, da bodo mogle evropske države plačati svoje dolgeve edino, ako Amerika revidira carine in omogoči uvoz evropskega blaga. Po vsem tem bi Roosevelt ne bil nasproten podaljšanju moratorija, da se med tem časom lahko reši vprašanje bolj radikalno in mogoče revidirajo ameriške carine. Roosevelt bo imel mnogo posla s tem vprašanjem, kajti že več demokratov se je odločno izreklo proti vsakemu znižanju dolgov. Tako je n. pr. senator Robinson, ki vodi demokratsko stranko v senatu, izjavil, da je treba smatrati sedanjo ureditev medzvezniških dolgov za končno veljavno in da bi vsaka revizija povzročila novo zmešnjavo v mednarodnem gospodarstvu. Po njegovem mnenju bi ne bilo pošteno, zahtevati brisanje dolgov. Sedanja vlada naj bi javno izjavila, da je to vprašanje zanjo že rešeno. S tem bi pristigla agitacija za brisanje dolgov, ki bo v bodoče še narasla.

Republikanci so toliko hujši nasprotniki brisanja dolgov. Tako je n. pr. senator Reed izjavil, da morajo evropske države storiti svojo dolžnost in plačati dolgeve. Po njegovem mnenju bo to stališče zavzel tudi kongres na svoji seji 5. decembra. Amerika se je na podlagi terjatev, ki jih ima v Evropi, zadolžila in če Evropa zdaj ne bo plačala, bo morala Amerika iz svojega žepa plačevati dolgeve, ki jih je napravila.

Kljub vsej opoziciji ne more biti nikakega dvoma, da bo ameriška vlada pristala na moratorij in se tako pokazala plemenito; saj bi itak evropske države svojih dolgov ne mogle plačati.

Washington, 14. novembra. Vladni krogi odklanjajo vsak komentar o notah angleške in francoske vlade o preureditvi in odgovoritvi vojnih dolgov. Poluradni krogi pa priznavajo, da Zedinjene države severne Amerike ne bodo mogle odkloniti diskusije o teh predlogih. Kar pa, da bo kongres proti vsaki odgovoritvi plačil, ki zapadejo 15. decembra t. l. Znano pa je tudi to, da je le kongres pristojen za rešitev tega vprašanja.

Zanimivo je, da je poslanec Ragon izjavil, da nasprotuje vsaki odgovoritvi. Poslanec Ragon je l. 1931 stavil v kongresu predlog, naj se vnaprej uzakoni, da Zedinjene države ne morejo črtati vojnih dolgov. Priznati pa je treba, da je posl. Ragon zdaj predlagal, naj se takoj sestane takozvani odbor za spota in sredstva, da prouči zahtevo po moratoriju, ki sta jo vložila angleška in francoska vlada.

Daj - Dam

Washington, 14. nov. z. Konferenca med Hooverjem in Rooseveltom bo popoldne v Beli hiši. Hoover je brzojavno obvestil Roosevelta ter v brzojavki omenil tudi britansko noto ter dodal, da so slične note poslane tudi ostale države, ki morajo 15. t. m. plačati obresti za vojne dolgeve. V tej brzojavki pravi Hoover med drugim: »Vlada stoji pred velikim svetovnim problemom, ki je za ameriški narod velikega pomena. Mi moramo našim dolžnikom iti na roko, vendar pa ne brez kompenzacij in moramo v prvi vrsti gledati na to, da dobimo trge za proizvode naših delavcev in farmerjev. Istotako moramo voditi računa, da se izdatki za svetovno oboroževanje znižajo na minimum. Če pride do pogajanj, se bodo ta pogajanja zavlekla

svojih večnih načelih! Zahtevamo popolno vzgojno svobodo za katoliške starše, ki so rodili otroke in vzdržujejo ter zidajo šole, da bodo po teh šolah lahko poskrbeli svojim otrokom tako vzgojo in tak pouk, kakršnega edinega bodo lahko zagovarjali pred avojo vestjo in svojim Bogom!

Cerkvi in staršem svobodo!

Ameriški ledeni molk

Evropa naj plača dolgeve z izvozom v Ameriko

čez mojo službeno perijodo. Zaradi tega obveznosti, ki bi jih prevzele evropske države, ne bi smele bazirati na kakšnih obljubah Združenih držav.

Roosevelt nastopi že 20. januarja

Washington, 14. nov. z. Uradno poročajo, da je že polovica držav od števil, ki je potrebno za spremembo v ameriški ustavi, po kateri bi se mogel

novi kongres sestati pred določenim rokom in s tem tudi izvršiti instalacija novega predsednika, ter se pričakuje, da bodo v najkrajšem času storile to tudi druge države. Vseled tega bo odpadlo zasedanje starega kongresa, ki je bilo določeno za začetek decembra, ker se bo novi kongres sestel 3. januarja namesto v marcu. Instalacija novega predsednika Roosevelta bo izvršena 20. januarja namesto 4. marca.

Angleška prošnja

London, 14. nov. z. Angleška vlada je objavila noto, ki jo je pretekli teden v zadevi vojnih dolgov dostavila ameriški vladi. Noto pravi, da se na žalost niso izpolnili upi, ki so jih polagali v Hooverjevo iniciativo in potrebno bo, da se pomisli na daljni moratorij, če se bo hotelo prebresti obteženo gospodarsko svetovno depresijo. V Lozani doseženi sporazum glede reparacij je maksimum, na katerega so mogle pristati upniške države. Britanska vlada še dalje vztraja na stališču, da je potrebno izvršiti revizijo državnih finančnih obveznosti in da bo pri tem takojšnja odločitev in hitro delo zelo velikega pomena. Britanska vlada je prepričana, da bo USA dala v najkrajšem času priliko, da se v tej smeri prično pogajanja. Ker pa je nemogoče, da bi še pred 15. decembrom prišlo do končnega sporazuma, je britanska vlada mnenja, da bi lahko istotako kakor v Lozani prišlo do stvarnega rezultata, če bi se določil poseben rok. V noti se pravi, da bi bilo najbolje, če bi se pogajanja vršila v Washingtonu. »Timesov« dopisnik iz Washingtona javlja, da ameriška vlada pričakuje

slične note tudi od strani Italije in Belgije, ki bosta približno enaki, kakor je britanska nota. Čeprav nasprotniki vojnih dolgov naglašajo, da gre tukaj za akcijo enega bloka, vendar ne gledajo v Washingtonu na zadevo preveč skeptično. Kakor se čuje, se je senator Borah potegnil za revizijo vojnih dolgov, med tem ko senator Swanson, ki velja kot naslednik Boraha, o reviziji noče ničesar slišati.

Francoska nota

Pariz, 14. novembra. z. Ves jutranji tisk piše daljše komentarje o francoski noti, ki je bila poslana Združenim državam ter opozarja, da tu ne gre za navadno prošnjo za odgovoritve plačila, temveč o predlogu, da se prično splošna pogajanja za rešitev skupnega problema dolgov. »Journal« piše, da hoče Francija doseči splošno revizijo vojnih dolgov. Ne gre samo za suspendiranje Mellon-Berengerovega sporazuma, temveč zahteva Herriot od ameriške vlade, da se zadeva dolgov postavi na novo bazo ter da se takoj prično nova pogajanja.

Boj za angleški trg

Dr. Beneš v Londonu

London, 14. nov. »Daily Telegraph« trdi, da je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš večeraj razpravljal s predsednikom angleške vlade Macdonaldom o varnostnem vprašanju. Po mnenju tega lista si dr. Beneš prizadeva pridobiti Zedinjene države Severne Amerike in Veliko Britanijo za to, da v primeru spopada ne ostaneta nevtralni oziroma indiferentni. Vsekakor pa skuša prepričati Veliko Britanijo vsaj o tem, da pristane v smislu čl. 16 pakta o Društvu narodov za blokade napadalec. Ta zahteva se že zelo približuje skupnemu francosko-češkoslovaškemu stališču v razorožitvenem in mirovnem vprašanju. V drugih krogih pa trdijo, da je čsl. zun. minister prišel v Anglijo, da pravočasno svari interese čsl. gospodarstva na angleškem trgu.

London, 14. nov. z. O konferenci, ki jo je imel dr. Beneš s sobojo z Macdonaldom in zunanjim ministrom Simonom v Chequersu, se čuje, da je dr. Beneš izjavil, da v slučaju kakakega konflikta v Evropi zahteva duh Kellog-Briandovega pakta takojšnjo akcijo USA in Velike Britanije, katerih dolžnost je, da proglasita bojkot nad napadalcem ter da izvršita blokado.

Težave pomorske razorožitve

Pariz, 14. nov. tg. »Matin« poroča iz Zeneve, da se bo tam še ta teden sestala neoficijalna konferenca zastopnikov petih morskih veselil o pomorski razorožitvi. Norman Davis je dobil v Rimu Mussolinijevo zagotovilo, da je Italija zadovoljna s teoretičnim priznanjem pomorske paritete s Francijo. Sedaj je treba najti še praktično formulo, ki naj ustreže platoničnim željam Italije in obenem francoskim zahtevam glede pomorske

obrambe. Najbolj življiva točka pomorske razorožitve pa je še sporazum z Japonsko, katere stališče smatrajo ameriške Združene države za enostavno nesprejemljivo. Glede polovanja Normana Davisa v Rim navaja že gori navedeni list, da je Mussolini gladko odklonil pogodbo za medsebojno pomoč evropskih držav v smislu novega francoskega pakta.

Razorožitvena pogajanja:

Francoski načrt

Pariz, 14. novembra. AA. Uradno besedilo francoske spomenice o razorožitvi, ki bo drevi objavljena v Zenevi, se glasi:

1. V vsaki etapi razgovorov je postajalo jasnejše, da se ne da računati na omejitve oboroževanja pod pogoji, navedenimi v čl. 8 pakta, če se pri tem ne upoštevajo posebne prilike vsakega kontinenta.

2. Glede Hooverjevega predloga, da je glavni namen konference ojačiti obrambo in omejiti napadalne sile, se je doseglo soglasje. Francija zato predlaga, naj se problem reši v celoti. Poisče naj se enotna oblika vojaške organizacije, ki bo oteževala agresivno politiko v političnih in tehničnih okoliščinah prizadetega ozemlja.

3. Zato francoska delegacija stavlja predloge v celoti o reorganizaciji Evrope, ki bo v stanu rešiti vprašanje znižanja oboroževanja pod političnimi in tehničnimi vidiki. Dogovori, ki naj se sklenejo, bodo ugotovili vzajemne ukrepe o omejitvi, znižanju oboroževanja in nadzorstvu.

4. Francoska vlada izraža nado, da države, ki ne pristopijo k tem dogovorom, vključ temu omogočijo izvršitev jamstev, izvirajočih iz pariškega pakta, ker bi brez tega pristanka načrt ne bil izvedljiv. Drugi del našega načrta velja samo za države članice Društva narodov. S tem da člani DN pristanejo na načela prejšnjega dela, se tudi popolnoma obvežejo izvršiti obveze posebnega pakta, in sicer člena 16. Tretji del se tiče evropskih držav posebej.

5. Vsi, ki podpisemo dogovor, moramo podpisati tudi splošni arbitražni akt. Napoved je še tale bistvena točka: Svet DN bo z večino glasov sprejemal sklepe za izvršitev gori navedenih ukrepov.

Vojaška določila imajo dvojni namen: Zmanjšati napadalni značaj kopnih sil, namenjenih obrambi mej posamezne države na evropskem kontinentu po načelih Hooverjevega predloga. Drugi namen pa je, izvesti vzajemno pomoč v korist prizadetemu podpisniku. Ta pomoč mora biti takoj na razpolago.

Da se doseže prvi namen, se bodo vrste orožja držav-podpisnic postopno morale približati enotnemu tipu: tipu narodne armade s kratkim vojaškim rokom in ob omejenem številu vojaških efektiv. Da se doseže enakost pri obrambi, je določeno, da se pri ocenjevanju vojaških efektiv morajo upoštevati po čl. 8 pakta posebne okoliščine vsake države, zlasti neenakost in raznoolikost navedenja v raznih državah-podpisnicah. Prav tako bo treba upoštevati vse vzgojno v političnih formacijah, pa tudi policijo. Te narodne armade ne bodo imele nikakega težkega orožja. Kar se tiče prve pomoči napadeni državi-podpisnici, načrt predvideva, da bodo vojaške sile imele toliko moči, da bodo lahko posegle v spor. Kontingenti čet z daljšo ali krajšo vojaško službo in oskrbljeni z vojaškim materialom bodo stali na razpolago in bodo pripravljeni pri prvem pozivu stopiti v akcijo.

6. Postopno znižanje opreme z vojaškim materialom, čigar izdelovanje bo pod nadzorstvom, se bo organiziralo mednarodno med posameznimi državami.

6. Peti del govori o pomorstvu in o prekomorskih deželah. Tu ne morejo veljati določila kontingentalnega sistema, našleta v tretjem delu, in se morejo urediti samo s splošno konvencijo.

8. Glede letalstva bo prepoved vsakega obstreljevanja iz zraka zajemala vojaško rabo civilnih letal. Francoska delegacija je za to, da se med vsemi evropskimi letalskimi državami ustanovi »evropska Unija«, za katero se že dolgo zavzema.

Heliodont

je najpopolnejša pasta za zobe! Napravi zobe snežno-bele in osvežuje usta. — Cena Din 5— po tubi.

Za krščanska načela v slov. šoli

Mogočno zborovanje slovenskih staršev in vzgojiteljev pri skupščini društva „Krščanska šola“

Ljubljana, 14. novembra.

Včeraj se je vršilo v beli dvorani hotela Uniona veličastno zborovanje društva »Krščanska šola«, na katerem so zbrani zastopniki staršev, vzgojiteljev in drugih v številnih govorih in resolucijah odločno zahtevali, da se vrne šola na Slovenskem k principom katoliške in slovenske vzgoje. Izbrano poročilo smo priobčili v naši ponedeljski izdaji. Zborovanju je predsedoval dr. Dermastia, tajniško poročilo je podal katehet g. Ivo Žerjav, blagajniško poročilo g. duhovni svetnik Ažman. Po volitvah je imel krasno predavanje o šniteljnih vzgoje predsednik Katoliške akcije g. dr. Miha Krek. Njegovo predavanje je izzvalo pogosto navdušen aplavz in spontano pritrjevanje. Oglasili so se k besedi nato številni očetje in matere, ki so govorili o vseh težavah, ki jih ima danes mladina in z njo starši v šoli. Obravnavali so razne nepravilnosti. Vsa izvajanja so bila spremljana ves čas z aplavzom vse nabito polne dvorane. Govorili so: g. Metod Golmajer, gospa Milka Grafenauerjeva, gospa Sušnikova, g. Franc Kremžar, g. dr. Marija Kmetova, dr. Josip Basaj, dr. Zitko, g. dr. Cilka Krekova, ing. Remec, ravnatelj Kocmur, gospa Natlačenova, univ. prof. dr. L. Ehrlich, ki je razložil stališče episkopata in duhovščine v mnogih tehtnih vprašanjih sodobne vzgoje pri nas. Občni zbor je zaključil predsednik dr. Dermastia.

V naslednjem priobčujemo del resolucij, sprejetih na tem zborovanju. Zai ne moremo zaradi nekaterih tehničnih ovir priobčiti vseh resolucij v celoti.

RESOLUCIJA O SOLNINI

S finančnim zakonom je bila vpeljana šolnina na meščanih in srednjih šolah ter univerzi. Zakon je dolžil, da se plača za enega otroka popolna šolnina, za druge pa polovična. Podlaga za odmero visokosti šolnine so direktni davki. S tem je zakon zadel predvsem delavstvo in uradništvo, ki plačujejo davke od mezde, oziroma plače, svojega edinega dohodka, kmeta, ki tudi plačuje visoke davke od zemlje, in pa obrtnika.

Posebno težko so zadete družine s številnimi otroci. Tem družinam je sedaj bistveno oteženo prekrbeti otrokom višjo izobrazbo. Tako se naj-zdravejši sloji prebivalstva odvijajo od izobrazbe. V sedanjih težkih časih bi bilo treba take zdrave družine podpirati tudi s strani javne uprave, ne pa jim nalagati novih bremen.

V imenu krščanskih družin se proti uvedbi šolnine pritožujemo in predlagamo, da se šolnina odpravi.

RESOLUCIJA ZARADI SPREMEMB V SOLAH

Zahtevamo, da se v šoli preneha z vedalnimi spremembami, zlasti s takimi spremembami, ki so učencem in učiteljem v kvar; učni načrti in predpisi naj se ozirajo samo na dejanske potrebe; vpostavi naj se zopet 3. drž. realna gimnazija.

RESOLUCIJA O ZASEBNIH KATOLIŠKIH SOLAH

Po sedanjih zakonih se nove zasebne šole ne morejo odpreti. Ze obsoječe pa se ne morejo prenašati iz kraja v kraj.

A vendar je javni školski upravi znano, da so privatne samostanske šole starejše kot državne. Znano je tudi, da uspehi teh privatnih šol ne zaostajajo za državnimi. Znano tudi, da vpliv teh šol dobrobiti države nikdar ne ogroža.

Vsi pa vemo, kaj in koliko je to šolstvo storilo za vzgojo, izobrazbo in napredek naše ženske mladine. Večina naših izobraženih žen je zjemala svoja znanja iz samostanskih studencev.

Slovenske šolske sestre so vztrajale v slovenskem narodnem boju, na vročih korakih tleh. Slovenske katoliške žene, ki smo izšle iz teh šol, dvigamo svoj glas ter zahtevamo na merodajnem mestu pravico, popolno svobodo in enakopravnost katoliškim zasebnim šolam. Zahtevamo možnost odpiranja in razširjanja tega šolstva. Zahtevamo tudi moralna in materialna sredstva.

FOTOAPARATE

svetovnih trdkih Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Istotodd. Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Zahtevajte cenik!

Človeška občestva in združbe

Iz predavanja vseučiliškega prof. dr. Gosarja

Ljubljana, 14. novembra.

Pretekli teden je v Društvu za pravno filozofijo in sociologijo univ. prof. dr. Gosar otvoril letošnje predavalno sezono z zelo zanimivim in uspešnim predavanjem o »Občestvu«. G. predavatelj je v glavnem izvajal, da sloni vse družabno življenje na dveh osnovnih počelih, enem, pretežno naravnem, občestvenem, in drugem, pretežno umetnem, organizatoričnem. — Skladno s tem razlikujemo v družbi dva tipa skupin: občestva in združbe.

Občestva nastajajo tako rekoč sama po sebi, v naravnem toku družabnega življenja ter se odlikujejo zlasti po svoji organiziranosti, po tem, da imajo različni njihovi udje različne naloge in zato tudi različne pravice in dolžnosti. Združbe pa so bolj umetne, mehanične tvorbe ljudskega sožitja, zasnovane za določen, navadno ozko omejen smoter. Njihovi člani so, vsaj prvotno, med seboj enakopravni in enakopravni.

Za pravilno pojmovanje občestva je potrebno poznati najprej bistvo občestvenega razmerja sploh. O občestvenem razmerju govorimo, kadar se različni ljudje tako drug na drugega navežejo, da živijo tako rekoč drug v drugem, da postane usoda enega hkrati tudi usoda drugih. Enako ali vsaj podobno je lahko tudi razmerje med posameznim udom kake družabne skupine in to skupino kot celoto. To razmerje je pri občestvih, na pr. pri narodih, državi odločilno, najvažnejše. Za to gre, da se čutiš z narodom, državo itd. tako tesno spojenega, da ti je njihova usoda hkrati tvoja lastna usoda. Tista nova družabna skupina, ki je vanjo na ta način več ljudi notranje, občestveno združenih, je občestvo. Občestvo je torej nekaj, kar je več od navadne vsote njihovih udov, je nekaj realnega, je celota zae.

Vsako občestvo je omejeno le na določeno področje življenja. Ono zajemlje človeka vedno le v določeni vlogi. V vseh ostalih pogledih pa mu pušča njegovo individualnost. Zato je en in isti človek lahko istočasno ud različnih občestev, na pr. družine, naroda, države, cerkve itd.

ki so potrebna, da more to šolstvo v polni meri vršiti svojo nalogo.

RESOLUCIJA O VERSKIH IN KATOLIŠKIH ORGANIZACIJAH V SOLAH

Katoliški starši vemo, da ni vzgoje mladine brez vere. Versko prepričanje mladine pa se mora utrjevati v družini in družinski vzgoji v šoli in šolski vzgoji. Zato morata družina in šola po našem prepričanju podpirati tudi verska društva in organizacije. Temu načelu nasprotujejo določila zakona, ki branijo, da bi se smeli učenci organizirati v društvi na verski podlagi. Smatramo, da ta prepoved ni v korist dobi in moralni vzgoji mladine. Zahtevamo popolno priznanje in vpoštevanje Marijinih družb in drugih katoliških mladinskih organizacij, ki jih kot take prizna pristojna cerkvena oblast tudi v državnih šolah.

IZVENSOLSKO DELO UČITELJSTVA

Po zakonu mora osnovno šolsko učiteljstvo tudi prosvetno delovati izven šole. Zahtevamo svobodo za katoliško učiteljstvo, da deluje svobodno in neodvisno v katoliških prosvetnih organizacijah in verskih družbah.

RESOLUCIJA O SOODLOČANJU STARŠEV O ŠOLSKIH ZADEVAH

Zahtevamo svoje primarne človečanske, svoje roditeljske pravice. Zahtevamo, da starši odločamo v šoli, kakšna bodi vzgoja otrok glede svetovnega naziranja. Zahtevamo močnoci, da moremo urediti enotno vso duhovno vzgojo otrokovo, doma in v šoli. Tudi starši, kateri verujemo v Boga, zahtevamo zase le pravice. Zahtevamo tudi za svoje otroke šolo, ki je nam po srcu, šolo, ki pozitivno priznava in uči Boga vsa, ne samo v par urah verskega pouka, marveč povsod v predmetih, v knjigah in s kakovostjo vseh učnih moči. Zahtevamo od zakonodajne, da izpremeni zakone tako, da bomo mogli odločati etarši v šoli o vzgoji svojih otrok.

RESOLUCIJA O VERONAUKU V SOLAH

Koncem šolskega leta 1931-32 je bilo na srednjih šolah v Ljubljani vpo-kojenih predčasno več katehetov, eden je bil pre-miščen. Vsled tega je pouk veronauka prišel za-četkom šol. leta 1932-33 v popoln nered. Druga državna gimnazija je bila nekaj časa sploh brez veroučitelja, enako vladnica na učiteljsku. Prva realna gimnazija ima za 33 razredov enega vero-učitelja. Vključ določbi srednješolskega zakona, da mora biti razpored dovršen do konca avgusta, še sedaj sredi novembra tega razporeda ni.

Zahtevamo, da se spremembe pri veroučiteljih izvrše po predhodnem sporazumu pristojne cerkvene oblasti in se srednje šole ne puste brez veronauka.

★

Sprejete so bile tudi resolucije o premestitvah profesorjev in učiteljev, o šolskih knjigah, o monopolu na zvezke ter o izvenšolski vzgoji mladine. Vse te resolucije so bile izročene prevz. knezo-škofu, da jih predloži na konferenci jug. episko-pata, enako pa bodo resolucije odposlane tudi na vsa odločujoča mesta.

Novi odbor društva

Na zborovanju je bil nato izvoljen novi odbor društva »Krščanska šola«:

Ažman Andrej, duhovni svetnik,
dr. Capuder Karel, profesor v p.,
dr. Dermastia Josip, vladni svetnik v pokoju,
dr. Ehrlich Lambert, profesor,
Grafenauer Ljudmila, soproga profesorja,
dr. Krek Miha, odvetnik,
Lebar Anica, strokovna učiteljica,
Štrukelj Ivan, šolski upravitelj,
dr. Sušnik Lovro, profesor,
Žerjav Ivan, katehet.
Zastopniki:
dr. Petjak Gregorij, častni stolni kanonik, za ljubljansko škofijsko zvezo,
dr. Veble Anton, odvetnik v Mariboru, za la-vantinsko škofijsko zvezo.
Strnad Rudolf, davčni upravitelj v p., za po-družnično stolno župnijo.
V nadzorstvo:
Jeglič Janko, šolski ravnatelj v p.,
Pirc Josip, banovinski računski inšpektor.

„Novo? Ne, samo videti je nova.“ • Samo videti? Kaj res ni nova? • „Kaj še, jaz sem jo samo oprala, da je kakor nova, in sicer

Nov razmah treznostnega gibanja

Zaključno zborovanje „Treznostnega tedna“

Ljubljana, 13. novembra.

Treznostni teden je končan. Čeprav ne more beležiti posebnih vidnih uspehov, vendar se zdi, da stopa treznostno gibanje v novo fazo. Prireditelji lopot niso — kakor običajno — otipavali zgolj lupino alkoholnega problema, marveč so prodrli do jedra in mu temeljito pretipali obisti. To je eden pozitivnih uspehov treznostnega tedna, ki v polni meri opravičuje optimizem voditeljev treznostne misli za bodočnost.

Zaključen je bil treznostni teden s plenarno sejo v brezalkoholni gostilni hotela Union v nedeljo dopoldne. Na dnevnem redu je bila edina točka:

Razgovor o širši organizaciji treznostnega dela.

Povabljen so bila vsa kulturna in humanitarna društva v Ljubljani in okolici, naj pošljijo na sejo vsaj po enega delegata. Prireditelji so to svoje po-vabilo utemeljili s tem, da alkoholizem ovira pro-

Starejšim osebam

revmatične bolezni zagrenjujejo stare dni. Vsem ki trpijo na revmatizmu, bolečinah v kosteh, zbadanju, ižlusu, zobobolu, glavobolu

se priporoča MASAŽA ALGO

za masažo je

Masaža z Algo Vas krepi, osvežuje. ALGO je za starejše osebe pravi blagoslov.

Steklenica Din 14", Orla - reg. no. 1. S. Br. 25.892 1932

sveto in gazi kulturo in je zato sveta dolžnost vseh društev in tudi posameznikov, da delajo za gospo-darski in duhovni napredek svojega naroda. Zai se je temu vabilu odzvalo le majhno število društev.

Po formalni otvoritvi seje in pozdravnih be-sedah predsednika Grada je podal izčrpen program za bodoče delo prof. Kordin. Poudarjal je po-trebo, da »Sveta vojska« konkretno izvede boj proti pivskim razvadam ob krstih, godovih, novih mašah, pogrebih in raznih drugih prilikah. Te pivske raz-vade izvirajo še iz časov poganstva. Drugo, čemur mora »Sveta vojska« posvetiti vso pozornost, je po-zitivno delo za one, ki so že zapadli alkoholizmu. Če bo tak izgubljenec začetil, da se kdo zanj za-nima in mu na lep način skuša pokazati vso stra-hoto zla, v katerem tava — se mu bo zbudila vest in začel bo razmišljati sam. Posebne važnosti bi bila tudi nekata posvetovalnica za pijance. K temu delu bi morali pritegniti tudi zdravnike, da svetu-jejo in pomagajo. Dalje bi bilo treba zastaviti vse sile, da se ustanovi poseben sanatorij za alkoholike. Tak sanatorij bi lahko uredili v zavodu usmiljenih bratov v Vrbi pri Zalcu. Zainteresirani bi bilo treba banko upravo, da tudi ona prispeva, in kakšnega zdravnika, ki bi se temu delu posvetil.

Indirektno delo za odpravo vzrokov alkoholi-zma naj bi vršila razna društva, za direktno delo pa je nujno potrebna organizacija, kakršna je »Sveta vojska«. Dalje je govornik naglašal potrebo za čim širokopoteznejše razširjanje treznostne misli po deželi s predavanji in raznimi drugimi pri-re-ditvami. Tudi mladini bi morala »Sveta vojska« posvetiti intenzivnejšo skrb. Vsa naša šolska vzgoja

bi se morala vršiti v duhu treznosti. Ne smemo graditi na vrhu, ampak pri temelju. Treznostno misel moramo zanesti tudi med naše družine. Dalje bi bilo potrebno poživiti zvezo vzgojiteljev in znova oživiti duhovniško protialkoholno zvezo.

V imenu bogoslovne zveze se je oglašil k be-sedi bogoslovec Zaletel Vinko, ki je pozdravil delo »Svete vojske« za dobro stvar in poudarjal potrebo skupnega dela. V semenišču so bogoslovci, ki se kot bodoči duhovniki zavedajo važnosti proti-alkoholnega boja, obnovili abstinence krožek. Bo-riili se bodo proti pijačevanju kot proti vsakemu drugemu grehu in zlu, ki jih ovira pri delu za-duše.

Sledili so razni predlogi in nasveti.

Predsednik Grad je sprožil vprašanje, kako obnoviti abstinence krožke po raznih društvi in predlog, da bi se vršili redni skupni sestanki vodi-teljev teh krožkov.

Tajnik de Cecco je utemeljeval svoj predlog za uresničenje dekanjskih taborov.

Mgr. Sleska je poudarjal važnost treznostne vzgoje med našimi materami, ki imajo največji vpliv na otroke.

Učitelj Lavrič je omenil gospodinske tečaje Zenske zveze, katerim bi se lahko priključila treznostna propaganda.

Prof. Kordin je pojasnil, da je Zenska zveza že sama zaprosila vodstvo »Svete vojske«, naj ji pošilja predavatelje.

Predsednik Grad je nasvetoval, naj se opozori oblast tudi na roditeljske sestanke, kjer bi treznostna propaganda našla plodovita tla.

Dr. Levičnik je poudarjal potrebo, da se proti-alkoholno gibanje globoko fundira in se mu tako pripravijo ugodna tla za bodočo rast.

Sprožen je bil slednjič tudi predlog, naj se nažo akademsko mladino znova pritegne k protialkohol-nemu delu. V ta namen bo »Sveta vojska« apeli-rala na naša akademska društva, kljub temu, da bi ta njen ukrep utegnili izzvati tu ali tam samo po-smeh. Vztrajno in dosledno bo šla po začetni poti dalje, da bo bilanca njenega dela, ki jo bo polagala na obnem zboru prihodnje leto, čim bogatejša.

Ob sklepu plenarne seje se je predsednik »Svete vojske« Janko Grad prav pristržno zahvalil vsem, ki so se odzvali pozivu, prav posebej pa še »Slovenec«, ki je te dni krepko podpiral treznostno akcijo in njene voditelje s svojimi propagandnimi članki in apeli na javnost.

Zadnja novost na Tirševi cesti

(Dunajska cesta)

je otvoritev nove, moderno urejene trgovine s šolskimi in pisarniškimi potrebščinami

Irma Raunacher, Tirševa c. 37

pri Sv. Krištofu

Istotam se nahaja tudi prodajalna trvdke »Hamag«, katera vodi geo.letske instrumente, merske potrebščine vseh vrst, kakor tudi predmete za gozdarstvo in rudarstvo

Prijeta vlomilska tolpa

Vlom v cerkev pri Dev. Mar. v Polju pojasnjen — sedem vlomilcev pod ključem

D. M., v Polju, 14. novembra.

Predrzni nočni vlom v našo župno cerkev pred desetimi dnevi je po neumornem trudu naših orož-nikov pod vodstvom narednika Mlinariča iz Večv pojasnjen in vlomilca sta že pod ključem. Sta to neki I. J. iz Večv in J. K. iz okolice Domžal. Vlomilca imata že od prej en cerkven vlom na vesti in tudi to pot sta namerjala najprej vlomiti na Jančnem, pa jima je bila pot predolga in noč pre-temna. Vlomilca sta šele pred kratkim prišla iz zaporov. Kakor smo že poročali, sta vlomila pri stranskih vratih, pobrala iz dveh zaklenjenih na-biralnikov denar in se nato lotila tabernaklja, kjer

sta rabila tudi zidarsko zavijačo, ki se jima je pri tem skrivila. Slišala sta pa zunaj cerkve neko hojo, kar ju je oplašilo in sta pobegnila. Skode na ta-bernaklju in drugod sta napravila za okrog 2000 dinarjev.

Po zaslugi orožnikov pa so pojasnjene tudi razne druge tatvine in vlomi, tako vlom v trgovino Gradiška v Zalogu. Orožniki so napravili pri raznih sumljivih tipih hišne preiskave in odkrili cele za-loge ukradenih predmetov, katere so vrnili lastni-kom. V zapore pa so orožniki prignali pet uzmo-vičev, ki sedaj čakajo na plačilo. Ljudstvo pa se je oddahnilo.

Moskva je praznovala

Konjenica na Rdečem trgu v Moskvi.
V ozadju sliki Lenina in Stalina.

Tedne in tedne so trajale priprave za jubilejno proslavo v glavnem sovjetskem mestu. Vse ta čas so urejali znani ruski slikarji, kiparji in drugi umetniki okrasitev cest in trgov Moskve. Potnajstletnica sovjetske države je bila nad vse impozantna: med prebivalstvo mesta so se razdeljevali obloženi kruhki, sladkarije, pijske vseh vrst. Že ob šestih zjutraj so zazveneli v moskovskem radiju prvi zvoki, ki so se začeli s fanfarami. Sledila je internacionala, v kateri so ponovili v desetih jezikih besede: Proletarci vseh držav, združite se! Posamezne kitice internacionala so peli pevci v mnogih jezikih. Sovjetski predsednik Kalinin je ob mikrofonski voščil sovjetskemu glavnemu mestu

k petnajstletnici obstoja mesta, ki je delavstvo in kmetsko.

Že, v zgodnjih jutranjih urah so bile moskovske ulice črne od ljudi. Ogromni vali so se valili na Rdeči trg. Moskovske cestne železnice in avtobusi so bili v cvetju in zelenju. Vážnejše vladne stavbe in strankine hiše so zelele od južnih dreves. Z mogočnim odjekom strela iz topa se je razgibal ves Rdeči trg. Ob dvanajstih so namreč nepregledne ljudske tanočnice vrvele po njem in cel gozd rdečih zastav je plapolal nad njihovimi glavami. Gromko so pozdravile množice oddelek nekdanje rdeče garde, ki se je že leta 1905 borila v meščanski vojni za sovjete.

Vladne tribune so stale ob zidovih Kremlja, ob strani Leninovega mavzoleja. V sredini je stal Stalin, katerega so množice viharo pozdravljale. Z železnim obličjem je mrki diktator odzdravljaval nepreglednim množicam, ki so vrvele mimo. Najbolj pa je prišlo do izraza vojaško lice. Ure in ure so marširali rdeči polki, katere je vodil nekdanji berlinski ataše Kork, tik ob vladnih in strankinih tribunah. Dolge vrste tankov, oklopnih voz, streliva, strojnih pušk in drugih orožij; sledila je pehota in konjenica, konec pa so tvorili tehnični oddelki z svojo aparaturo.

Vojni komisar Sovjetske unije Vorosilov je pozdravljaval svoje armade. Točno ob šestih zvečer so se ponovili topovski strelji s Kremlja. Nad Rdečim trgom so se prvič pojavili zrakoplovi v brezštevilnem spremstvu letal. Na vseh teh pa se je blestelo veliko znamenje »XV«. V višini 1200 metrov so spustila letala pri nastopajoči noči rakete najrazličnejših barv, takoj nato pa so zagorele na Rdečem trgu tisočere svetilke, ki so tvorile nadnaravno veliki silhueti Lenina in Stalina. Na vseh trgih so stali traktorji, modeli strojev, in različni drugi dokazi sovjetske industrije, ki naj bi simbolizirali napredek države. V večernih urah so vsi kinematografi in vsa gledališča priredila slavnostne predstave. Delavski klubi so bili polni govornice.

Nekaj dni je vse to trajalo. Šolski otroci so bili prosti pouka, prepevali so po trgih. Zdaj pa je znova vse vsakdanje, čemerno; vreme in razpoloženje. Obloženih kruhkov, sladkarij in pijske ni več. In tudi kruha ne dovolj. Za praznikom se polagoma približuje zima, ki bo menda najbednejša izmed vseh zim...

Strahote poplav in orkana na Kubi

Orkan, ki je strahotno pustošil po Kubi, je nekatera mesta uničil, kakor da bi jih pomel z zemeljskega površja. Orkanu so namreč sledili ogromni morški valovi, ki so segali v višino 15 metrov, in udarjali na kopno, odkoder so odplavili vse: hiše, ljudi in zemljo. Razne vesti so prihajale o številu ponesrečencev in njihovih poslednjih borbah, toda točnejši podatki o tem prihajajo šele zdaj, ko so odločilni faktorji pregledali teren katastrofe. Iz Managuaya poročajo, da je mrtvih nad 2500 oseb. Delavski minister, ki se je vrnil iz mesta Santa Cruz del Sur, javlja, da je vse mesto uničeno in da so tisoči mrtvi in težko poškodovani.

Gömbös v Rimu.

Madjarski ministrski predsednik Gömbös (1) se je odpravil v Rim k Mussoliniju (2), da bi se z njim pogovoril o važnih vprašanjih, ki zadevajo obe državi.

Govori 136 jezikov

Neki dr. Tasilo Schulteis v Berlinu govori natanko 136 raznih jezikov. Ko je bil še deček, je njegov oče mnogo potoval po svetu in prinašal domov knjige v raznih jezikih. To je dečka bodrilo, da se je začel baviti z jeziki raznih narodov, samo da bi mogel čitati očetova književna bogastva. Navadno je začel s čitanjem besednjaka. Ko je postal profesor, je z jeziki nadaljeval. Danes je človek, ki govori največ jezikov na svetu.

Eksplzija v jami

V bližini Lancastera se je pripetila v premogovniku Edge Kane težka eksplozija. V jami je bilo 106 mož, od teh je 24 ubitih, 6 težko ranjenih, 72 pa rešenih. Za štiri rudarje še ne vedo.

Nemiri v Genevi.

Po krvavih nemirih v Genevi se je notranje-politični položaj v Švici zelo poostрил. Na različnih krajih so nastopile generalne stavke. Vlada pa je vsem tem na ta način odgovorila, da je poklicala vojsko na alarmno pripravljenost. Hkrati pa je izdala proklamacijo na narod, kjer poziva državljane k miru in grozi nemirnežem z najostrejšimi kaznimi. Na sliki: meščani Geneve čitajo proklamacijo.

Nova gospa Bele hiše.

Soproga novoizvoljenega predsednika ameriških združenih držav, Eleonora Roosevelt, je v resnici delovna. Malokdo ve, da vzdržuje delavnico za umetno pohištvo v Val Kilu, kjer dela 30 delavcev-umetnikov. Ona sama pa povsod pomaga. Sicer nam jo pa slika sama pokaže v njeni delavnici.

Srečanje zemlje s kometom

V polovici novembra pričakujejo astronomi, da se bo zemlja srečala s kometom »Temple«, ki se bo baje na svoji poti tako približal naši zemlji, da bo deloma zajel tudi našo atmosfero. — Ta komet ima čudno zgodovino. Pojavi se vsakih 35 let, a je že davno razpadel v posamezne dele, tako da se ne javlja več v navadni obliki komete, marveč v celotni roji meteoritov, ki se v skupini pomikajo kakor daljne kresnice. To pa se je zgodilo zato, ker so ga pri prehodu skozi naš planetarni sistem privlačili razni veliki planeti, posebno Jupiter: komet je razpadel v pre mnogo delcev, kateri pa so radi vztrajnosti obdržali isto smer in pravec gibanja, kakor ga je imel komet. Tako so leta 1866 doživeli veliko iznenadenje, ker se je namesto komete pojavil roj »kresnic... Ta pojav je bil tako silen, da se je zdelo, ko da so se pomikale vse zvezde na

nebu. Tako vsaj poročajo ljudje, ki so spremljali ta slučaj. Radi tega so s še večjim zanimanjem pričakovali letnice 1899, ko bi se moral komet znova pokazati. Toda takrat ni bilo niti komete niti meteoritov. Zopet je bil temu kriv Jupiter, ki je odstranil ostanke komete z njihove običajne steze. Poslej so astronomi postali opreznější. Eden najbolj znanih računarjev v potovanju kometov, angleški astronom dr. A. C. Crommelin, se je izjavil nekega angleškemu časnikarju takole: Nemogoče je z absolutno gotovostjo trditi, da je ta račun povsem pravilen. Vendar pa govore računi, da je v območju treh mesecev najbolj verjeten 16. november 1932. — Torej v noči na 16. november se bo pojavil na nebu komet — ako se seveda ne bo zgodilo zopet kaj nenavadnega!

Dunaj na prodaj

Zadnje čase prodajajo Dunajčanje hiše kar na veliko in sicer vse po vrsti: od najvišjih hiš do vil in nizkih zgradb na periferiji mesta. Samo v zadnjih šestih mesecih je bilo prodanih okrog tisoč hiš. V četrti vil je še vedno 50 vil naprodaj; dalje 20 palač sredi mesta, ki so največ lastnina nekdanjih plemenitav. Nekateri so stale na milijon šillingov, zdaj pa jih ponujajo za zelo nizke cene. Že za 50.000 šillingov se dobi hiša z več nadstropji. Dunajčani se boje, da bi jim gotove roke prevzele palače, ako bi prišlo do obračunavanja med brezposelnimi in bogatimi. Zato prodajajo palače za smešne cene, da tako vsaj nekaj rešijo, pa se umikajo v mirnejše kraje na deželi, da bi v miru počakali naravne smrti.

Leninov spomenik

Na iniciativo Stalina, Molotova in Kaganoviča, triumvirata, ki sedaj vlada Sovjetsko zvezo, je ob času proslav ob Dnjeprstroju »Dnjeprska hidro-električna centrala« položila temeljni kamen za Leninov spomenik.

Na malem letalu v Afriko.

Znana nemška zakonska letalska dvojica Fussbahn, višinska rekorderja na malem letalu, sta poletela v Abesinijo. Letalca hotela preizkusiti tovrstno letalo, ako je sposobno za tropске predele, poleg tega pa hotela študirati folklorno in gospodarsko stran severnoafriških držav.

Noblova nagrajenca

Švedska akademija znanosti v Stockholmu je podelila slovit Noblovo nagrado za literaturo znanemu angleškemu pisatelju Johnu Galsworthyju (desno), ki je tudi Slovencem dobro poznan. Noblovo nagrado za kemijo pa je dobil ameriški učenjak Irving Langmuir (levo), ki se je zlasti proslavil s tem, da je določil atomsko težo skoro vsem kemičnim elementom, kar je bilo do nje skoraj nedosegljivo. A drugo, kar ima ogromno vrednost v praktičnem življenju je, da je potom električnih poizkusov spremenil molekulo vodne snovi, ki obstoja iz dveh atomov, v enoatomsko vodno snov. S segrevanjem te enoatomne vodne snovi nastajajo ogromne stopnje temperature, kakršnih naša tehnika doslej ni poznala. Saj dosežejo Langmuirjevi poizkusi temperaturo do 4500 stopinj. Da bomo imeli pravo spoštovanje pred to višino, moramo pomisliti, da znaša temperatura sonca na površini okrog 5000 stopinj. Potemtakem ni daleč umetna temperatura od naravne sončne temperature. Ta temperatura pride posebno prav pri topenju kovin. — Nagrajencev za fiziko ni bilo niti lani niti letos menda ne bo. Zadnji je bil indijski fizik Raman iz Kalkute.

Selitive živali

V naravi živi večno gibanje. Zemlja, vode, človek in živali — vse se seli. Črtilki potujejo tja, kjer jih čaka dobra hrana, ptice lete z enega klimatičnega pasu v drugega, podlasice velikanske preiskakujejo na svojih potovanjih vodopade ameriških držav, jegulje prepotujejo pol sveta.

Navada in instinkt pa tudi vremenski vplivi, pomanjkanje hrane ali povodnji izzivajo ta zagonetna potovanja. Prerjiski volk, ki je že skoroda iztrebljen, je bil pred sto leti v Ameriki kakor tudi v Rusiji še zelo pogosten gost. Kjer pač še živi, potuje zmerom v družbi še enega tovariša in zasleduje svoj plen tudi po nekaj sto kilometrov daleč. Tudi se je zgodilo, da je izstradan volk sledil lovcu, ki je nosil kako ustreljeno živalico, po vse dan. Še leta 1879 so opazili v Teksasu cele tolpe potujočih volkov, ki so več sto kilometrov daleč zasledovali hrano bivolo. Tudi verice potujejo. Znano je, da se glodavci z bliskovito naglico nekje pojavijo, pa prav tako nenadno izginejo. Tudi kunce in podgane neprestano potujejo. Na trgu Brandenburga ni bilo v sredini preteklega stoletja še nobenega kunca. Nekoč pa jih je neki lovec toliko vzgojil, da so se razplodili v stotisoče in prizadevali neprimerno škodo. Zarili so se namreč v železniške nasipe in jih tako uničevali. Te živali so navezane na izvestne življenjske pogoje. Največje potovanje kuncev je bilo leta 1858 v Severni Ameriki, kjer so se premikale nepregledne vrste teh živali. Ako so morali iti čez reke, so posedli na plavajoč les in prišli na drugo obal. Tudi divje kokoši potujejo, preganjajo jih namreč kojoti. Prav tako drozgi. Toda pri zmeraj manjšem številu izvestnih vrst živali so tudi potovanja zmerom rednejša...

Tornado pustoši po Ameriki.

Pred nekaj tedni je bila še vsa svetovna javnost pod dojmom strašnih pustošenj po vzhodnoindijskih otokih in po nekaterih predelih severnoameriške Unije, zdaj pa so završali valovi in orkan in pogoltnili nad 2000 oseb. Za Kubo je prišla na vrsto država New York, kjer je orkan povsem opustošil mesto Queens (slika). Hiše so obvisle druga na drugi.

In kar je najžalostnejše, največ mrtvih je žena in otrok, ker so se možje pač laže rešili pred vodovjem, ki je vse pogoltnilo. Nekateri ljudje so v obupu počenjali samoumre. Mati, kateri so valovi iztrgali otroka z naročja, je planila še sama vanje.

Po zadnjih poročilih, ki so jih dali bežeči potniki iz Santa Cruz, vemo, da so doslej pokopali okrog 260 trupel. Več sto jih še visi med vejami dreves in leži pod razvalinami. Le nekaj stotin ljudi je ubežalo katastrofi. Večina prebivalcev mesta sploh ni imela več časa umakniti se. Saj so spoznali nevarnost šele ob strašnem tuljenju valov, ki so nad 70 ladij zdrobili v luki. Ljudstvo je zdivjalo v paniki, železniški vagoni so bili obdani od valov, zato je imel orkan lahek posel s človeškimi življenji. Razvaline so na obrežjih, razvaline v notranjščini otoka, razvaline v človeških arhivih, ki jokajo nad domovi in avci...

Delo Priv. izvozne družbe

V ponedeljek se je vršil občni zbor Privilegirane izvozne družbe v Belgradu. Na tem obnem zboru je bilo podano poročilo uprave za poslovno kampanjo 1931-1932, iz katerega posnemamo nekaj za našo javnost važnih podatkov.

Kakor znano je bila odrejena cena za nakup pšenice v državi za 4000 Din višja kot na svetovnem trgu. Kasneje pa se je ta razlika povečala celo na 8-9000 Din.

Glede sredstev za finansiranje dela družbe je omeniti, da je država dala na razpolago 237.9 milj. Din, nadalje so milini plačali razlike 75.0 milj., mlinski pavšal pa je prinesel 12.8 milj. Din. Od tega skupnega zneska 325.65 milj. je treba odtegniti 44.7 milj., ki jih je družba izdala za nakup žita za finančno ministrstvo. Svarno je bilo torej na razpolago 280.95 milj. Din. Družba je

dobila tudi nekaj kredita v inozemstvu, in sicer 32 milj. franc. frankov, ki pa so sedaj že vrnjeni. Končno je družba dobila posojila tudi od družbe SOK v Zenevi na podlagi dokumentov.

Skupno je bilo v pretekli kampanji prijavljenih okoli 100.000 vagonov blaga, stvarno pa je bilo prevzetih za domači konzum in izvoz 59.955 vagonov. Družba je v velikih meri porabljala skladišča v tu- in inozemstvu, samo v čeških skladiščih je bilo vskladiščenih 58.013 ton pšenice.

Skupno je bilo za nakup pšenice za izvoz potrošenih v gotovini 534.3 milj., v bonih pa 253.15 milj. Din.

Obveznosti družbe so znašale dne 31. oktobra 1932 trgovcem 16.36 milj., davčnih bonov pa je bilo izdanih 41.4 milj., od tega pa še ni likvidiranih 36.8 milj. Din.

Uvoz v Italijo

Naše izvoznike bodo gotovo interesirala navodila, ki jih prinaša italijanski službeni list glede izplačila blaga, uvoženega iz naše države v Italijo.

Vsek, kdor ima izvršiti kakšna plačila, mora to izvršiti po kakšni pooblaščenosti italijanski banki. Kdor do 1. novembra ni plačal svojih obveznosti, jih mora prijaviti v 15 dneh italijanskemu Istituto nazionale, in sicer po podružnicah Narodne banke po gotovih formulah. Uvoznik mora nadalje ob deklaraciji podatki posebno prijavo po uradnem obrazcu.

Kdor hoče imeti v komisiji blago ali v depozitu, mora zaprositi posebno dovoljenje omenjenega zavoda. Da bi se predpisi izvrševali, mora položiti posebno kavejlo v obliki in višini, katero odredi omenjeni zavod.

Nov pravilnik za saditev in odkup tobaka je predpisal finančni minister in je objavljen v Službenih novinah 12. t. m.

Norme za cestne mostove. Gradbeno ministrstvo je že omenjeni številki Službenih novin predpisalo norme za cestne mostove, ki stopijo v veljavo 15. t. m.

Čehi hočejo seliti tekstilno industrijo k nam. Zveza čsl. tekstilnih tvornic in konzumentov kamgarna v Kraljevem Gradcu se je pritožila na pristojna mesta, da so češki upniki z uvedbo ažia pri dinarju zelo prizadeti. Nastajajo velike difference, ker je kartel predilnic kamgarna zvišal cene. Ob takih okoliščinah pravijo, da se bodo nekatere češke tvrdke preselile v Jugoslavijo, s tem pa bi se brezposelnost na Češkem povečala.

Borza

Dne 14. novembra.

Denar

V današnjem deviznem prometu so se uvrstili vsi tečaji z izjemo Curiha, ki je ostal neizpremenjen. V kliringu z Italijo se je osnova nekoliko zvišala, in sicer od 295.44 na 295.55, dočim je odstotek premije ostal neizpremenjen: 26.5%. Klirng je začel boljše funkcionirati in v kolikor smo informirani, že prihajajo prva plačila.

Ljubljana. Amsterdam 2312.85—2324.21, Berlin 1367.36—1378.16, Bruselj 799.13—803.07, London 191.42—193.02, Curih 1108.35—1113.85, New York 5740.20—5798.46, Pariz 225.79—226.91, Praga 170.56 do 171.42, Trst 294.35—296.75.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 51.028 Din.

Curih. Pariz 20.375, London 17.33, New York 519.87, Bruselj 72.10, Milan 26.605, Madrid 42.50, Amsterdam 208.70, Berlin 123.55, Stockholm 91.50, Oslo 37.80, Kopenhagen 90, Sofija 3.73, Praga 15.39, Varšava 58.15, Atene 3, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.085.

✚ Potrti od neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da je Vsegačmočni ob 10 dopoldne
odpoklical k Sebi v boljše življenje našega
nad vse ljubljene, predobrega soproga,
brata, svaka in strica, gospoda

SKAROL PERGARJA
posestnika v Negastru št. 15.

Pogreb predračega pokojnika bo v sredo
16. novembra ob 9 dopoldne iz kaplaniške
dvorane v Moravčah na farno pokopališče
sv. Martina.

Ljubljana-Negastru-Moravče,
dne 13. novembra 1932.

Ana, soproga; Jože, Martin, Janez, bratje;
Ivana por. Kosce, Terezija, Frančiška por.
Capuder, Ančka, sestre, in ostali sorodniki.

Vrednostni papirji

Današnja tendenca za državne papirja je bila nekoliko čvrstjša in so tečaji bili deloma višji kot konec preteklega tedna. Promet ni bil zntan, saj je bila zaključena na zagrebški borzi samo vojna škoda: 400 kom.

Ljubljana. 7% inv. pos. 45—47, vojna škoda 195 bl., 8% Bler. pos. 42 bl., 7% Bler. pos. 35—38, Ruše 125 den.

Zagreb. Narodna banka 3900—4200, Priv. agr. banka 215—221, 7% inv. pos. 45—47, agrarji 24 den., vojna škoda 195—196 (195, 196), 12. 194—196 (195), 6% begl. obv. 32.50—34, 8% Bler. pos. 42 do 45, 7% Bler. pos. 35—37.

Belgrad. Narodna banka 4000 den., Priv. agr. banka 215—216.50 (215.50, 216), 7% inv. pos. 45.50 do 47 (46.50, 46), agrarji 23.50 den., vojna škoda 190—198 (196, 195), 6% begl. obv. 34.25—34.50 (34.50, 32), 8% Bler. pos. 43 bl., 7% Bler. pos. 35 den., 7% pos. DHB 42—42.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 62, Alpine 12.30, Trboveljska 19.75, Leykam 1.40, Rima Murany 23.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal danes v glavnem neizpremenjen. Prav tako tudi cene. Dovozi so slabi in tudi zanimanja je malo. Sedaj se realizirajo prejšnji zaključki v koruzi. Novih poslov pa je malo. Izvoz koruze je momentano živahen, posebno v Avstrijo, pričakovati pa je nekaj več izvoza tudi v Italijo.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence mirna. Promet: 74 vagonov.

Chicago. Pšenica: marec 50.75, maj 51.875, december 55.75. - Koruza: marec 31.875, maj 33.50, december 26.625. - Oves: marec 18.875, december 16.75. - Riž: marec 34.50.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdravja S br. 14579 od 19. 8. 1932.

Winnipeg. Pšenica: dec. 47.375, maj 515.625, julij 53.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdke Edv. Saborsky in Comp., Dunaj.) Prignanih je bilo 2003 goved, iz Jugoslavije 138, na kontumačnem trgu pa je bilo 108 romunskih goved. Cene: volji najboljši 1.85—1.87, I. 1.55—1.70, II. 1.10—1.45, III. 0.80—0.90; krave I. 1.0—1.20, II. 0.75—0.90, bikli 0.80—1.15, najboljši 1.18, klavna živina 0.60—0.75. Tendence: prvovrstni volji so bili za 2 do 3 groše cenejši, srednje vrste pa za 5 grošev cenejši.

Polzela

V nedeljo, dne 20. novembra, se vrši na gori Ojki zahvalna služba božja za vse dobrotnike, ki so z veliko požrtvovalnostjo pripomogli, da se je naša po požaru uničena cerkev na gori pokrila. Tudi zvonove, kateri se ležijo na tleh, bodo ta dan dvignili in zavzorni bodo v zahvalo vsem darovalcem.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20

Torek, 15. novembra: ZLOČIN IN KAZEN. Red A.
Sreda, 16. novembra: MARIJ. Red B.
Četrtek, 17. novembra ob 15: CELJSKI GROFJE.
Dijaska predstava po globoko znižanih cenah.
Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Torek, 15. novembra: FRA DIAVOLO. Red C.
Sreda, 16. novembra: ERIKA. Red sreda.
Četrtek, 17. novembra: TURANDOT. Red D.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 15. novembra ob 20: CELJSKI GROFJE.
Red A.
Sreda, 16. novembra: zaprto.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 20. novembra ob 16: CELJSKI GROFJE.
Zmerno povišane cene. — Ob pol 21: FRIDE-RIKA.

ZEDINJENE TVORNIC STAKLA n. d. ZAGREB naznanjajo tužno vest, da je gospod

Anton Košir

upravitelj v pokoju

dne 14. novembra ob pol 12, po dolgi, mučni bolezni umrl.

Pogreb se bo vršil dne 16. novembra ob 15 na Dolsko pokopališče.

Zasluznega moža, ki si je stekel za naše podjetje nevenljivih zaslug, ohranimo v blagem in trajnem spominu!

Zedinjene tvornice stakla n. d.
Zagreb, Hrasnik, Rogaška Slatina, Rogatec.

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Odrevenela od strahu ni mogla niti zavpiti na pomoč niti uteči. Kakor vkopana je strmela proti strašnemu maščevalcu. On je pa z užitkom pasel svoje divje oči na njenem strahu, dvignil porogljivo svojo dolgo puško in pomeril s cevjo naravnost na njeno srce. Stala je na mestu kakor prirasla k tlom, vsi udje so ji otrpili, kajti dobro je vedela, kako sigurno meri Karver.

Brez usmiljenja in s satansko splošenim obrazom je opazoval razbojnik svojo nebogljeno žrtev. Nato je polagoma spustil cev puške k tlom in sprožil. Kroglja se je tik Lorninih nog zarila v tla, da jo je vso oškropila vlažna prst. Ko se je moja nevesta na smrt preplašena zgrudila na rušo, je stopil zverinski zločinec na drugi strani reke tik na rob brega, si pogladil ko oglje črno brado in izpregovoril zamolklo:

»Za sedaj sem ti prizanesel, ker je to v skladu z mojimi načrti in nikoli ne delam v jezi. Toda če se do jutri ne vrneš k nam, z vsem, kar si odnesla s seboj, in mi ne pomagaš pogubiti bedaka, ki se zaradi tebe želi strmoljaviti v propast, ti je odšla zadnja ura in boš kaj kmalu žrtev smrti.«

Kakor v potrdilo tega je sunil s prazno puško v tla, se okrenil in odkorakal, ne da bi se ozrl okoli sebe. Lorna je videla, kako se je njegova velika postava polagoma zibala preko našega travnika in izginila za drevjem.

Četudi me je Karverjeva predrznost razburila, sem se vendarle trudil predvsem, pomiriti Lorno. Ko sem hvalil njeno srčnost, ker ni zbežala — kar pa tudi ni mogla — me je gledala s tako srečnim smehljajem, da mi je bilo mahoma jasno, kako

sladko zveni pohvala iz ljubljnih ust, pa najsi je zaslužena ali nezaslužena.

Lokave Karverjeve besede nas niso premotile, da bi se vdali mirnemu brezdelju in čakanju, kar je bržkone nameraval doseči z njimi, temveč smo z vso gotovostjo pričakovali, da nas bo napad presenetil že drevi. Ukenili smo vse potrebno glede obrambe in zadostne preskrbe z živili, da moštvo ne bi bilo treba stradati. Naši brambovci so bili zidane volje in so po vsaki obhodnji okoli naših poslopj izpraznili po vrh piva.

Lorna je pa oni večer storila nekaj, česar nikakor nisem mogel odobravati. Stopila je namreč k materi, ji ovila roke okoli vratu in jo prosila za dovoljenje, da bi se smela vrniti v Doonsko dolino.

»Hčerka moja, ali se res čutiš nesrečno pri nas?« jo je vprašala mati zelo ljubezno.

»O, nikakor ne! Pač pa preveč srečno! Šele tukaj sem spoznala, kaj je mir, pokoj in srčna dobrotljivost. Nikakor pa ne morem biti tako ne-hvaležna in tako hudobna, da bi vas s svojo prisotnostjo pehala vse v nevarnost. Dovolite mi, da odidem, tako drago ne smete plačati moje sreče.«

»Drago dete, ne vznemirjaj se zaradi tega,« jo je zavrnila mati in jo ljubeče objela, »pogibel nam ne preti samo zavoljo tebe. Stopi k Johnu, pa ti bo pojasnil, da je vmes politika.«

Lorna je res prišla k meni in z obraza sem ji čital sto plahih vprašanj. Zagotavljal sem jo, da nas bodo Dooni (če nas sploh bodo), napadli iz čisto drugih vzrokov, kakor domneva ona. Rekel sem ji, naj se drži, če bo slišala zunaj hrup, nikar ne prikaže k oknu, temveč naj se še tesneje zavije v odejo in brez skrbi zatisne oči.

Tedaj se je privila k meni in mi zašepetala: »John, ali se ne bi mogel izogniti boju?«

»Dušica,« sem ji odvrnil in jo poljubil na temne trepalnice, »saj bo bržkone ostalo vse mirno.

Toda če se bomo morali braniti, moram biti zraven.«

»Veš, John, kaj mi je sedajle prišlo na um? Če so res vse reke prestopile bregove in je vsa pokrajina pod vodo, mora biti nedvomno tudi Doonska dolina poplavljena, ali ne?«

»Kajpada,« se odvrnil, »že zdavnaj bi bil moral misliti na to. Kako je prav, da ti je to prišlo na misel. Vsa voda iz Bagworthyških gozdov in množina skopnelega snega nikakor ne more odtekat skozi tesnece e slapom. Najmanj dvajset čevljev visoko mora stati voda v Doonski dolini. Res bedak sem, da nisem na to pomislil.«

»Nekoč pred šestimi leti je že stala po hudem deževju voda v naši hiši čevljev visoko in morali smo se zateči v gorovje. Letos mora biti pa še huje.«

»Nedvomno. Živa duša ne more zdaj v tvojo ljubko votlino, dušica.«

»Za votlino mi ni žal, ona je že dosegla svoj namen,« je dejala Lorna in živahno zardela. »V mislih imam samo uboge ženske in otroke, ki brez strehe tavajo okoli. Toda nekaj dobrega je vendarle pri tem: zdaj ne morejo poslati Dooni proti nam večjega števila mož, ko so sami v taki stiski.«

»To je res. Kako pametna si! Zategadelj so poslali samo tri moža, da bi prestregli Stickleu pot. Ako pridejo nad nas, jih bomo z lahkoto odbili. Hiše nam pa ne morejo podnetiti, kajti strešna slama je preveč mokra.«

Ženske so se zgodaj odpravile spat, samo Gwenny in stara Betty sta ostali pri nas, ker bi nam bili mogli pomagati. Po svojem razgovoru z Lorno se nisem več bal Doonskega naspada. Nad osem ali deset mož bodo težko poslali nad nas, ker bodo morali zaradi povodnih skrbeti za svoje. Nas pa je bilo, z menoj in Stickleom vred, tudi osem dobro oboroženih mož, a pridružili so se

nam še trije hlapeci, cerkovnik in čevljar. Na teh pet se pa nismo mogli dosti zanašati, četudi so se pri pivu na vso moč hrustili. Oboroženi so bili s kosami in cepei, a John Fry je imel svojo staro gromovnico, ki je pa mogla biti nevarnejša streljaču kakor pa sovražniku.

Moja edina želja in nada je bila tačsa, da bi se srečal s Karverjem Doonom iz oči v oči in poravnal z njim svoj stari račun, toda ne s strelo iz teme ali zasede, temveč v boju na pest, kakor mož proti možu. Upal sem, da bom naposled le našel na sebi enakega tekmeča, ki mi bo kos na moči in jakosti misle in katerega mi ne bo igrača premagati.

Nameto da bi bil ostal v hiši ali pa hodil s strelci okoli hiše, sem se potemtakem rajši odpravil na dvorišče pri gospodarskih poslopih, kjer bodo bržkone Dooni najprej pričeli napadati. Ob vsakem takim napadu so navadno najprej zažgali senike, da jim je požar svetil in so laže izropali in pomorili prebivalce. Pri nas jim pa, kakor sem upal, to ne bo uspelo, kajti seno in elama sta bila prevlažna, da bi se ju prijel ogenj.

Z nabito puško in krepko gorjačo sem sedel in čakal na dvorišču. Brnelo mi je po ušesih in veke so mi postale težke. Ne dolgo in glava mi je kinknila na mehko seno; v polsnu sem še mislil na Lorno, nato me je pa obvladala utrujenost in prevzel me je težak, trd spanec.

To je bilo res zelo sramotno zame, ker sem bil malo poprej sklenil, pazno bdeti. Toda za sebi sem imel trdo delo, potem pa še dolgo ježo in b-z valovi. Razen tega me je iznenadila ob vrni zbežanost doma in sem si moral glavo beliti načrti, kar mi je bilo vselej najbolj mučno. Ko sem se vrhu tega še pošteno navečerjal, ni čuda da nisem mogel dlje ohraniti oči nezatisnjenih.

(Dalje sledi.)

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enkolonska, 3 mm visoka pečitna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Snežke, galoši

v najboljši kvaliteti samo pri tt.

F. M. Schmitt, Ljubljana
Pred Škofijo 2

Za Miklavža in za božič...

Velja že vnaprej popraviti bilanco... Vsakdo je dolžan storiti, kar pospešuje trgovino. Brezplačna je pomoč, ki jo najdete pri branju naših oglasov, majhna je cena, če hočete vnovčiti njihovo znano in priznano učinkovitost.

Vajenci

Mesarskega vajenca
sprejme Ivan Baš, Kodelevo pri Ljubljani. (v)

Službe iščejo

Službo išče

Samostojen čevlarski mojster, vajen pri krojevanju in šivanju. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.355. a

Šofer

mlad, trezen, nekadišec, fotograf in godbenik, išče službo. Ponudbe na upravi »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 16.356. (a)

Kuharica

prosi službo k starim ali bolnim. Pred škofijo 9, pritličje, levo. (a)

Brezposelni uradnik
iščem mesto. — Položim kavgijo 20.000 Din. Pisati na: Kodrič, Ptuj, poštna-ležeče. (a)

Šiviljska pomočnica
stara 30 let, gre šivat brezplačno za kak mesec. Gre tudi k otrokom ali h kakim gospej v pomoč pri gospodinjstvu — najraje v Ljubljano. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.413. (a)

Pristopajte
k Društvu stanovanjskih najemnikov — Ljubljana, Vegova ulica 8. (o)

Prazno sobo
oddam na Mirju blizu Obrtne šole mirni, solidni osebi Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 14.395. (c)

Krasno stanovanje
štirisobno, oddamo v Sp. Šiški za 1. februar. Ponudbe na poštini predal št. 72. (c)

Stanovanje
trisosobno, komfortno, v sredini mesta, takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.342. (c)

Stanovanje
trisosobno, komfortno, v sredini mesta, takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.342. (c)

PAVLA PL. RENZENBERG, vada. učiteljica v p., in njen brat **FERDINAND PL. RENZENBERG**, gen. intendant v p., naznanjata tudi v imenu vseh sorodnikov, da je njuna sestra, oziroma svakinja, teta, prateča in sestrična, gospa

Ana Kraschowitz roj. pl. Renzenberg

vdova

v nedeljo 13. novembra ob pol 7 zjutraj v 90. letu njene dobe, previda s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage pokojne bo v torek 15. novembra ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Lingerjeva ulica 1, na pokopališče k Sv. Križu. Ljubljana - Graz, dne 13. novembra 1932.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Odšla je dne 13. t. m. k ljubemu Bogu po večno plačilo naša nepozabna, iskreno ljubljena hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Pavla Božič roj. Kmet

učiteljica v Gančanih

Pogreb nepozabne bo v sredo 16. t. m. ob 4 popoldne iz splošne bolnišnice. Ljubljana, dne 14. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Dvoriščni lokal

primeren za delavnico, pisarno ali kaj sličnega, v centru mesta, se odda takoj. Zglasiti se v pisarni »Jugotehne«, Gospodarska c. 1-3 dnevno od 14 do 16. (n)

Lokal, skladišče

in stanovanje se odda s februarjem. Stari trg 24. (n)

Dva lokala

za trgovino, na prometnem kraju, oddam v najem. Prej urarska obrt. Naslov v upravi »Slovenca« št. 16.403. (n)

Denar

Vrednostne papirje
vseh vrst, tu- in inozemske, obveznice, založnice, srečke in hranilne knjižice vseh denarnih zavodov kupujemo in prodajamo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Telefon 30-52. (d)

Posojila

od 100.000 do 5.000.000 Din iščemo za l. hipoteke — eventualno tudi v hranilnih knjižicah. Cenjene ponudbe na: M. Jankole, komanditna družba — Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon 30-52. (d)

Kupimo

Zlato
(stare zlatnine) kupujemo. M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/II. Telefon št. 30-52. (k)

Vsakovrstno

Zlato
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Objave

Sodna dražba

več hladilnih aparatov (Semperfrigid) in pisarniškega inventarja se bo vršila 18. t. m. popoldne ob 15 v St. Vidu n. Ljubljano, hišna št. 73.

Z ozirom na oglaš, ki je bil objavljen v nedeljski številki »Jutra« in »Slovenca« sledeče vsebine: »Sodna dražba več hladilnih strojev (Frigidaire) in pisarniškega inventarja se bo vršila 18. t. m. popoldne v St. Vidu n. Ljubljano hišna št. 73«, se obvešča cenjeno občinstvo, da predmetni hladilni stroji niso znamke Frigidaire, ki je proizvod Frigidaire Corporation Dayton Ohio U. S. A., ki spada v koncern General Motors Corporation. Direktni uvoz in pravico izključne prodaje za kraljevino Jugoslavijo proizvajalci »Frigidaire« ima tvrdka »Jugotehna« d. z. o. z. v Ljubljani, vsled česar se dražbeni oklic nanaša na drugo znamko hladilnih strojev, kot je to razvidno iz tozadevnega popravljenega oglasa na drugem mestu v tem časopisu. (o)

Glasba

Kupim pianino
ali kratak klavir. Ponudbe s točnim opisom in skrajno ceno na M. Ropas, Celje. (g)

Razno

Za zimo
slabo vreme so Kroisovi čevlji najboljši. Maribor, Koroška cesta 18. (r)

Prevajanje
iz srbohrvatskega, nemškega, italijanskega, francoskega, angleškega, madjarskega, španskega, ruskega in rumunskega jezika v slovensko in obratno izvršuje sodno zapriseženi tolmač s pravico legaliziranja. Sestavljanje pism zasebnih in trgovskih v vseh navedenih jezikih. Pisarna »Poliglote«, Idrijska 20, telefon 28-41. (r)

Posredstva

Prodajam parcele
po 80 Din za kv. meter na Dunajski cesti. Pojasnila Podbevšek, Celovška 14. (p)

Lepa stavbna parcela

v izmeri nad 800 kv. metrov, v Novem Udmatu naprodaj! Dve stavbišči! Vodovod, elektrika, plin in kanal prav ob parceli. Za plačilo se sprejme tudi hranilna knjižica do brega zavoda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 16.423. (p)

Prodajam

Neveste!
Kuhinjsko posodo, navadno in najfinišo, ter vse gospodinjinske potrebščine kupite pri tvrdki Fr. Stupica, železnica, Ljubljana, Gospodarska cesta 1. (l)

Miha Pleteršek
nadpreglednik fin. kontrole v p.

danes 14. novembra po dolgi, mučni bolezni Bogu vdano umrl. Pogreb bo v sredo 16. novembra ob pol 10 popoldne v Boštanj. Ljubljana-Postojna-Smarčna, dne 14. novembra 1932.

ZALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

POZOR

V manufakturni trgovini Commerce d. d.
Tavčarjeva ulica številka 2. prvo nadstropje
do viška znižane cene

in sicer:

Tenisflanela	Din 6.50
Velourbarhenti	9.—
Enobarbna flanela za damsko perilo	8.—
Angleška flanela za damsko perilo	12.50
Rožasti barhenti za spalne plašče la.	18.—
Zefirbarhenti — svilnati karo	13.—
Čisto volneni enobarbni popelini, 100 cm široki	22.—
Sifon 80 cm	6.—
Sifon najboljše kvalitete brez apreture	10.—
Platno za rjuhe 150 cm	17.50
Prima domače platno 150 cm	19.50
Gradl za žimnice	23.—
Ševijot 140 cm	30.—
Najfinjši pliši za damske plašče	130.—
Pristni angleški kamgarni	od Din 120.— do Din 180.—
Česko blago za moške obleke	od Din 60.— do Din 80.—
Moško sukno	od Din 50 naprej
Flanelaste rjuhe	Din 29.—
Postelne odeje, šivane	100.—

Posebno se opozarja na ostanke moških sukenj od 2'50 m do 2'80 m.

Cel ostanek Din 230.—.

Damsko blago za plašče od Din 35.— naprej.

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša, nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25. Telefon 27-08. (t)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene, samo pri **PETELINC-u** Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Štajerska jabolka
namizna, la, se bodo dale v jutri razprodajala po Din 2.50 za kg v Komenskega ulici v skladišču špediterja Turk. (l)

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam audi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Mizarji, pozor!
Dospelo so topolove plošče, izvrstne za formiranje, po izjemno nizki ceni. Tvorica »Ukod« Dunajska cesta 31. (l)

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Sir trapist

samo 12 Din kg. Mlekarna, Mediatova hiša, Dunajska cesta 17. (l)

Obrt

Epidemija Jo-Jo!
Veletrgovci, trgovci, trafike, knjigarne — nabavite si takoj najnovejši šlager sedanjosti »Jo-Jo« v raznih izpeljavah od Samoprodaje za Dravsko banovino: Vitomir Dolinšek, Celje, Kralja Petra št. 33. Sprejem prodajalce in zastopnike. (t)

DRVA IN PREMOG
pri **lv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

Anton KAJFER
Ljubljana, Miklošičeva

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE V »SLOVENCU«

